

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3631
Ημερομ. Κατάθεσης: 24/2/2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 24/2/2025

Του: Φωτόπουλου Στυλιανού, Βουλευτή Α' Ανατολικής Αττικής

ΠΡΟΣ: Την κ. Υπουργό Πολιτισμού
Τον κ. Υπουργό Υποδομών & Μεταφορών
Τον κ. Υπουργό Εσωτερικών
Τον κ. Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
Την κ. Υπουργό Τουρισμού

ΘΕΜΑ: «Εκπρόσωποι συλλογικού φορέα που απαρτίζεται από κατοίκους του Σουλίου της Ηπείρου αναδεικνύουν προβλήματα της περιοχής και καταθέτουν προτάσεις προς επίλυσή τους»

Κυρίες και κύριοι Υπουργοί,

Οι εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι» μας πληροφόρησαν για το ότι, εντός του Νοεμβρίου του περασμένου έτους, δρομολόγησαν υπόμνημα προς την Πολιτειακή και την πολιτική ηγεσία της χώρας, προς τους τοπικούς και Περιφερειακούς φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και προς τα Μέσα ενημέρωσης, η οποία αναφερόταν σε προβλήματα και σε ανησυχίες των μελών της ανωτέρω Αδελφότητας για το μέλλον της περιοχής του Σουλίου, στην Ήπειρο, που αποτελεί τη φυσική τους πατρίδα. Οι ανωτέρω, όπως μας ενημέρωσαν, είχαν απευθύνει, δι' αυτής της οδού, έκκληση στους αρμόδιους Πολιτειακούς και Πολιτικούς θεσμούς της χώρας για ανάληψη πρωτοβουλιών, οι οποίες, αφ' ενός, θα αναδείξουν το Σούλι, ως τόπο ιστορικής μνήμης, και αφ' ετέρου, θα συμβάλλουν στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι εναπομείναντες κάτοικοι των Σουλιωτοχωριών. Μας ανέφεραν οι ανωτέρω ότι, από το 2017 μέχρι σήμερα, με εξαίρεση τη σχετική μελέτη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου για την ανάδειξη του ιστορικού χώρου του Σουλίου, δεν έχει, ουσιαστικά, αναληφθεί καμία ουσιαστική πρωτοβουλία προς την ανωτέρω κατεύθυνση. Τα μέλη του ΔΣ της ως άνω Αδελφότητας μας είπαν ότι, τόνισαν ενώπιόν σας, πέραν του προηγούμενου ζητούμενου, την αναγκαιότητα της αναζωογόνησης της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας. Διαφορετικά, κρίνουν οι ως άνω ότι, ελλείπει πρωτοβουλιών, τα Σουλιωτοχώρια, σε λίγα χρόνια, θα αφανιστούν και μαζί μ' αυτά και η ιστορία τους.

Όσον αφορά στα της ανάγκης ανάδειξης του Σουλίου, ως τόπου ιστορικής μνήμης, κρίνουν οι ως άνω εκπρόσωποι της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι» πως:

(Α) Καθίσταται απαραίτητη η βελτίωση του οδικού δικτύου διασύνδεσης του Σουλίου, τόσο με τα αστικά κέντρα όπου εδρεύουν η τοπική και περιφερειακή διοίκηση, όσο και με τα υπόλοιπα Σουλιωτοχώρια. Η ασφαλής πρόσβαση των κατοίκων της περιοχής σε Υπηρεσίες διοίκησης,

Υγείας, εκπαίδευσης κλπ αποτελεί βασική προτεραιότητα, προς διασφάλιση. Τη σκοπιμότητα αυτή κρίνεται σκόπιμο να εξυπηρετήσει η κατασκευή μιας νέας οδού, που θα συνδέει τη Γλυκή με τα Σουλιωτοχώρια μέσω Σκάλας Τζαβέλαινας (υπάρχει σχετικό τούνελ) - Μύλου Ντάλα – Αρδελίνας - Μύλου Σουλίου - Μαμάκου και από Μαμάκου προς Σούλι, Αυλότοπο, Κουκουλιούς, Τσαγγάρι και Φροσύνη. Σχετική μελέτη – χάραξη αυτής της οδού είχε γίνει από την Νομαρχία Θεσπρωτίας, το έτος 1968. Εναλλακτική λύση θα αποτελούσε η σύνδεση της ευρύτερης περιοχής με την Εγνατία Οδό. Κρίνουν, δε, οι ως άνω εκπρόσωποι της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι», πως οι όποιες προσωρινές βελτιωτικές παρεμβάσεις στο υπάρχον οδικό δίκτυο, που συνδέει τη Γλυκή με τα Σουλιωτοχώρια, είναι, όχι μόνο κοστοβόρες, αλλά και αναποτελεσματικές.

(Β) Καθίστανται απαραίτητες η προστασία και η ανάδειξη των ιστορικών μνημείων που συνδέονται με την ιστορία των Σουλιωτοχωρίων (Κούγκι, Βουλευτήριο, οικίες εμβληματικών ηγετών, κάστρο Κιάφας, πηγάδι, εκκλησίες, σχολεία, νερόμυλοι κ.α.). Η χωροθέτηση αυτών, οι εργασίες αποκατάστασης, η σήμανσή τους και η ασφαλής πρόσβαση σε αυτά είναι επιβεβλημένες ενέργειες, ώστε να δημιουργηθεί η προοπτική για ένα ιστορικό πάρκο, που θα λειτουργήσει ως πόλος έλξης και προορισμού μαθητικών επισκέψεων και γενικότερα, ιστορικού τουρισμού. Στο πλαίσιο αυτό, χρέος της Πολιτείας κρίνεται ότι είναι η κατασκευή μνημείου αφιερωμένου στον άγνωστο πολεμιστή-υπερασπιστή του Σουλίου, σε χώρο που θα υποδείξει η αρμόδια αρχαιολογική Υπηρεσία.

(Γ) Καθίσταται απαραίτητη η δημιουργία και λειτουργία Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου στο Σούλι, εύκολα προσβάσιμου, με παράλληλη έκδοση οδηγού (GUIDE) και ανάλογη προβολή σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης.

(Δ) Καθίσταται απαραίτητη η ανάληψη πρωτοβουλιών από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα, Επιστημονικές Ενώσεις, μελετητές ή άλλους Δημόσιους και Ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς ή πολιτιστικούς φορείς, για την οργάνωση, ανάθεση και διενέργεια ιστορικών ερευνών και μελετών, σχετικών με τη συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία της Σουλιώτικης κοινωνίας, την ύπαρξη τυπικών και άτυπων θεσμών που τη στήριξαν και την έκαναν ανθεκτική και αποτελεσματική. Η ανάγκη αυτή κρίνεται επιτακτική, προκειμένου, η ένδοξη ιστορία του τόπου να κληροδοτηθεί στις νέες γενιές, απαλλαγμένη από ακούσια ή εκούσια λάθη, δογματισμούς, αυθαίρετες αναγωγές ή ακόμα και βολικές σκοπιμότητες. Αυτό, κατά τη γνώμη των εκπροσώπων του ΔΣ της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι» αποτελεί και χρέος προς όλους εκείνους, οι οποίοι με τους αγώνες τους συνέβαλαν στη δημιουργία της σύγχρονης Ελλάδας.

(Ε) Καθίσταται απαραίτητη η έναρξη και ολοκλήρωση των εργασιών συντήρησης του Κάστρου της Κιάφας, καθώς, και του Μύλου Σουλίου, που απειλούνται με κατάρρευση, αν και αποτελούν ιστορικά μνημεία και μείζονα τουριστικά αξιοθέατα, ενώ, απαιτούνται, επιπλέον, άμεσες ενέργειες για την ανάδειξη, μετά από συντήρηση και ανακατασκευή, των πηγαδιών του Σουλίου και της Κιάφας.

(ΣΤ) Καθίσταται απαραίτητη η ανάδειξη και συντήρηση των παλαιών Σουλιώτικων μονοπατιών από: **i.** Την Κιάφα προς το Κάστρο της Κιάφας, **ii.** Το αμφιθέατρο του Αγίου Δονάτου προς το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής (Κούγκι), **iii.** Το Σούλι προς τη Μούργα, **iv.** Τη Σαμωνίβα προς Αρδελίνα - Μύλο του Ντάλα - Σκάλα Τζαβέλαινας – Γλυκή, **v.** Το Μύλο του Ντάλα προς Λαχανόκηπο – Αβαρίκο- Κιάφα, **vi.** Τη Σαμωνίβα προς Μύλο Σουλίου μέσω Ντάρντας, **vii.** Την Κιάφα προς Ζάλογγο μέσω Αβαρίκου και Μπενούκας και **viii.** Το Σούλι προς τα άλλα Σουλιωτοχώρια (Αυλότοπος, Κουκουλιοί, Τσαγγάρι και Φροσύνη)

(Ζ) Καθίσταται απαραίτητη η επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στην περιοχή, τόσο για τους ήδη μόνιμους κατοίκους, όσο και για όσους θα επιθυμούσαν, μελλοντικά, να επιλέξουν ως τόπο μόνιμης κατοικίας το Σούλι. Η θέσπιση δέσμης κινήτρων για την ανακατασκευή παλαιών οικιών, με στόχο τη διαμόρφωση ενός οικισμού στη θέση «Πηγάδια Σουλίου», ο οποίος, σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις που αναφέρθηκαν προηγούμενα, θα μπορούσαν να διαμορφώσουν ένα ενιαίο και αξιόλογο Ιστορικό Πάρκο. Επιπρόσθετα, επειδή, τις τελευταίες δεκαετίες, ο πληθυσμός των Σουλιωτοχωρίων χαρακτηρίζεται από γήρανση και δραματική μείωση και η συρρίκνωση της τοπικής οικονομίας αναμένεται ότι θα οδηγήσει στην εξαφάνισή της, πολύ σύντομα, εκτιμούν οι εκπρόσωποι του ΔΣ της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι», πως τα εκεί χωριά θα κατοικούνται από ελάχιστους συνταξιούχους, δεδομένης της εγκατάλειψής τους από την Πολιτεία διαχρονικά.

(Η) Καθίσταται απαραίτητη η απαγόρευση χορήγησης αδειών για ανεμογεννήτριες & φωτοβολταϊκά στην ευρύτερη περιοχή των Σουλιωτοχωρίων, τουλάχιστον, μέχρι να οριστικοποιηθούν οι αποφάσεις για το χρονίζον χωροταξικό πρόβλημα της περιοχής, που θα δίνει μόνιμη λύση στο χρόνιο πρόβλημα της τελεσίδικης οριοθέτησης των ιδιοκτησιών και των βοσκοτόπων της περιοχής.

Περαιτέρω, κρίνουν οι εκπρόσωποι της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι» πως για την ανάσχεση κάθε αρνητικής εξέλιξης στην περιοχή και για την τόνωση της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας:

ΑΑ. Απαιτείται η δραστική και οριστική επίλυση προβλημάτων που συνδέονται με την καθημερινότητα αυτών που πεισματικά επιμένουν να κατοικούν στα Σουλιωτοχώρια, όπως είναι η ασφαλής και γρήγορη πρόσβαση σε Υπηρεσίες διοίκησης, εκπαίδευσης και Υγείας, καθώς και η επίλυση του ιδιοκτησιακού ζητήματος, που ταλανίζει εδώ και δεκαετίες την περιοχή.

ΑΒ. Απαιτείται η στήριξη και ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας και συγκεκριμένα, της κτηνοτροφίας, της μελισσοκομίας και της παραγωγής βοτάνων (τσάι, ρίγανη, θυμάρι κ.ά.). Η παραγωγή, συσκευασία και προώθηση των προϊόντων των παραπάνω κλάδων μέσω συνεταιριστικών δράσεων και ο χαρακτηρισμός τους, ως προϊόντων Π.Ο.Π., θα συνέβαλλαν αποφασιστικά και θα έδιναν ώθηση στην τοπική οικονομία.

ΑΓ. Απαιτείται η ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής των Σουλιωτοχωρίων, ως τόπου ξεχωριστού περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, όσον αφορά στα βουνά της, στα τοπία της, στα μονοπάτια της, στους παλιούς οικισμούς της αλλά και στα ποτάμια της, όπως ο Αχέροντας και ο Τσαγκαριώτης. Με ανάλογη προβολή των προηγούμενων αξιοθεάτων στα παραδοσιακά και σύγχρονα Μέσα Ενημέρωσης κρίνουν οι εκπρόσωποι της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι» πως θα μπορούσε να εξυπηρετηθεί ο στόχος να καταστεί το Σούλι, όχι μόνο τόπος ιστορικού ενδιαφέροντος, αλλά και ελκυστικός τουριστικός προορισμός για φυσιολάτρες και ορειβάτες.

ΑΔ. Απαιτείται η κατάργηση όλων των διοδίων και Τελών διέλευσης στους εθνικούς αυτοκινητοδρόμους περί την περιοχή των Σουλιωτοχωρίων, πράγμα που θα διευκολύνει, τόσο τους απόδημους από τα Σουλιωτοχώρια να επισκέπτονται τις πατρογονικές τους κατοικίες, όσο και τις μετακινήσεις των μόνιμων κατοίκων των Σουλιωτοχωρίων “προς” και “από” τις άλλες πόλεις (Αθήνα, Γιάννενα, Θεσσαλονίκη κλπ).

Πιστεύουν οι εκπρόσωποι της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι» ότι, οι παραπάνω πρωτοβουλίες πρέπει να αναληφθούν άμεσα και με απόλυτο σεβασμό στην ιστορία του τόπου τους, στο φυσικό περιβάλλον του αλλά και στους σημερινούς κατοίκους των Σουλιωτοχωρίων, οι οποίοι, για περισσότερο από δυο αιώνες, κράτησαν ζωντανή τη μνήμη του Σουλίου. Παρατηρούν οι ανωτέρω ότι, σε καμία περίπτωση δεν βρίσκονται τα παραπάνω απαριθμούμενα με σήμανση από «Α» ως «Η» και από «ΑΑ» ως «ΑΔ» σε αντιπαράθεση με ανάλογες πρωτοβουλίες κρατικών ή ιδιωτικών φορέων, τις οποίες, αντιθέτως, εμπλουτίζουν αλλά και συμπληρώνουν. Καταλήγοντας, συμπεραίνουν οι εκπρόσωποι της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι» ότι, την παρατεινόμενη αδιαφορία και εγκατάλειψη της περιοχής των Σουλιωτοχωρίων θα διαδεχθεί, πολύ σύντομα, η σιωπή κάποιων θλιβερών ερειπίων, λόγω έξαρσης του οξύτατου δημογραφικού προβλήματος που αντιμετωπίζουν τα εν λόγω χωριά.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτώνται οι κ. κ. Υπουργοί:

Προτίθεστε να λάβετε υπόψη τις παραπάνω αναφερόμενες επισημάνσεις και να προβείτε με ειδικές πρωτοβουλίες σας στην υλοποίηση των ως άνω προτεινόμενων από τους εκπροσώπους της Αδελφότητας «Το ηρωικό Σούλι», όπως απαριθμούνται ανωτέρω, με σήμανση από «Α» ως «Η» και από «ΑΑ» ως «ΑΔ», προκειμένου να αναδειχθεί το Σούλι της Ηπείρου, ως τόπος ιστορικής μνήμης και να επιλυθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εναπομείναντες κάτοικοι των Σουλιωτοχωρίων, ώστε να μην εγκαταλειφθεί η περιοχή από τους μόνιμους κατοίκους της;

Ο ερωτών Βουλευτής

Φωτόπουλος Στυλιανός